

TIDNINGS- DEVARVET

Vad har hänt?

DE KVINNLIGA KÄRSAMMANSLUTNINGARNAS opinionsmöte i fredags mot 1928 års lönekommittés förslag till lönerörelser hade väckt stort intresse. På grund av den stora anslutningen blev Konferensens stora sal otillräcklig, och föredragen måste dubbleras i en annan sal. Två gånger talade sländledakt Wigfors, advokat Stjernstedt och fröken Hesselgren. I stället för rektor Sörensen inryckte andra gången dr Lydia Wahlström. Mötena i båda sällarna antogs enhälligt en resolution, som uttrymde i en bestämd protest mot kommitténs tolkning av behörighetslagen och av 1925 års riksstatsbeslut angående kvinnliga befattningshavares löner och krävde att den principiella likställigheten mellan män och kvinnor i statsjänst, som lagen föreskriver, måtte genomföras även beträffande lönerna inom undervisningsväsendet. Nu återstår att se om solidaritetens mellan kvinnor från skilda arbetsområden och tillhörande olika kårorganisationer även håller när det gäller den betydligt vänskapliga ¹⁹³⁰ giften att föra ut och på ett organiskt sätt införa detta krav i den avgörande politiska kraftmätningen mellan olika samhällslysn.

ETT FÖRSÖK HAR GJORTS att berättas om en generation, som förstördes av kriget, även om den undkom dess grannar.

Remarques På västfronten intet nytt ges som film på Palladium inför utslädda hus. Beträktar man publiken blir man övertygad om att den unga skolklassens öden vid fronten och bakom kommer den nära. — Filmens bästa tillgång, raden av utmärkta polktyper, återfinns i stor utsträckning bland publiken. Kanske de tacksamma skratten över utspisningsscenerna och liknande, oftast betydligt långtän efter en avspänning från fasan minuter förut. I filmen liksom i boken är det som starkast griper skildringen av skolpojkaras framhetsade hänförelse att gå med, inför drömmen om vad de skulle uträta för fäderneslandet. Men sedan kommer filmen tillkorta. Intet filmens »skräckbilder», där ljudfilmen funnit en otvetydigt berättigad plats, men bokens jägarnål, långsamma skildring är maktigt att ge underlag för sista kapitlets oändligt stilla, oändligt ödesdigra ord: »Vi skall snart fara hem. Här stanna mina tankar och vägra att gå vidare. Vad som övermaktigt drag mig dit och väntar mig är kändis. Det är önskan att få leva, det är hemlängtan, det är blodet, råddningens berusning. Men det är inga mål. Hade vi kommit hem 1916 skulle vi ha väckat en storm ur smärtan och styrkan av våra upplevelser. När vi nu återvända äro vi frötta, söndermalda, utbrända, utan rötter och utan hopp.»

Kanske är det av betydelse att denna film nu går ut över världens. Men sanna äro nog rockvaktmästarens vemodiga ord: Ja, om det bara hjälpte, men människors glömmor så lätt. — Säkert är det av större betydelse att Remarques bok gått ut i tre och en halv miljoner exemplar på alla världens språk.

I lördagens ledare med anledning av Remarques-filmens trasslar sig Dagens Nyheter genom långa, hart när obegripliga, resonemang fram till slutsatsen, att en kris måste leda igenom avskysligt kriget-sjukdomen fram till »en försvarsvilja trots allt», som »den moderna kulturstatens kännetecken och lösen». Samma kris har kunnat fostra en generation, som icke förstördes av kriget — trots allt.

Är det den unga vapenskrämde generationen av människor och »kulturstaters» man menar? Har man månne skådat ordet försörelse i botten?

”Vapenkontroll hotar Europa”

Filbunken.

av Elisabeth Waern-Bugge.

Man är frestad att ej tro sina ögon, när man läser denna rubrik — utan citationstecken! — i en stor daglig vänster-tidning. Och har man bara aldrig så litet reda på saken, utbrister man nog: om det bara vore så väl! Hotets verkställande skulle innebära undanröjandet av en av de förbarmade och mest värbesegrade faenor för världsfreden.

Men tyvärr är det nog så, att kontrollen över vapenträfen är högt bristfällig, i vissa fall obefintlig, och att intresset för densamma är mycket slappt. I någon mån ha förhållandena härvidlag visserligen förbättrats. Före världskriget existerade ingen publicitet rörande de enskilda staternas rustningar, men Folkförbundspakten inryckte i sin märkliga art. 8, mom. 6 den bestämmelsen, att »förbundsmedlemmarna förpliktade sig att öppet och fullständigt lämna varandra upplysningar om sina rustningar, sin militära organisation och de industrier, som kunna utnyttjas för krigsändamål.

Var får man upplysningar?

På grundval av dessa upplysningar och bestämmelser utger Folkförbundet bl. a. Ivenne mycket omfattande och innehållsrika statistiska årsböcker, den ena rörande för-

bundsstaternas militära organisation, budget m. m., den andra rörande den internationella handels och krigsförnödenheter. Detta innebär visserligen en kontroll i den mening, att genom den förstnämnda årsboken folken få en öppen inblick i varandras styrkeförhållanden — något som regeringarna och de militära auktoriteterna säkert nog hade ganska väl reda på förut —, genom den sistnämnda ges den stora allmänheten medel i händerna att bilda sig en föreställning om rustningsstatens omfattning och hur den dirigeras. Men tyvärr är dels allmänhetens intresse på denna punkt beklagligt slött, dels bestå dessa publikationer mestadels av en sådan oerhördd massa fristående tabeller, att det fordras mycken tid och mycken möda att ordna detta väldiga material till en överskådlig bild av det faktiska världsläget.

Rustningarna ha ökat.

En närmare granskning erbjuder emellertid ett stort intresse. Staternas militära budget under budgetåren 1925—26 till 1929—30 visar sålunda så gott som överallt en åtgjord tendens till en stegring, som i vissa fall är betydligt och som inom vissa grupper av stater synes inne-

bära symtom till hotande komplikationer. Bland stormakterna är det blott England, som under denna period företagit en beskränkning av budgeten, men den har varit betydande och förtgått successivt från 126,969,000 till 115,590,000 pund sterling — en följd bl. a. av inställdheten av det maritima kapprustandet. Italiens budget är nästan stationär, dock med en höjning under året 1926—27, medan U. S. A. visar en stegring från 558,004,000 till 668,297,000 dollars. Den kraftigaste ökningen i militärbudgeten företar Frankrike: från 6,478,200,000 francs år 1926—27 till 11,034,500,000 år 1929—30. Även om man måste räkna med den franska valutans fortlöpande försämring, är budgetökningen beaktansvärd.

Som väntat kan vara, visa även de östeuropeiska räststatererna en anmärkningsvärd stegring i utgifterna för militära ändamål. Störst är denna i Polen och Rumänien. Givetvis är detta ena sidan av en kapprustning, där Sovjet-Unionen utgör den andra med en ökning från 436,500,000 till 919,900,000 rubel under samma period. Stor stegring förete också samtliga stater kring Stilla havet, Canada inberäknat. Tyskland och Siam, Österrike och

Det finns ett tidningskrupp som jag här med mig i min viska som om det vore den dyra adressen till ett skönehetsstätt. Det är ett telegram och dess rubrik lyder: »Jag skulle icke givit Österrike blancovaxel. Skulle icke hämtat ur ett brev från den tyske diplomaten furst Bülow, ett brev där ha genomgått alla den tyska riksdagens fästa därskaper vid krigsutbrottet och efteråt. Det första ödesdigra missgreppet var att låta kejsar Frans Josephs lätsinniga och enlidiga diplomater sköta konflikten med Serbien efter trostillsjämordet på att den ledde till krig och drog upp Ryssland till aktion. Sedan kommo krigsförklaringarna till Frankrike och Ryssland, inmarschen i Belgien, dräpsaken att drömma och skryta om en erövrare i stället för att vid möjliga och gynnsamma tillfällen erbjuda fred på antagliga villkor.

Ens fantasi vägrar att fatta hur en medelvärd, statensman såväl som det, då han vid sitt livs afton sätter ur punktet för punkt sitt lands dräpsaker med full överblick över det nederlag som blev följande och en aning åtminstone om att ett olyckskeende sattes i gång, vars verkningar sträcka sig längre än människotanken.

Det är emellertid inte för att grubbla över furst Bülowens bokslut som jag gommer utslippen. Det är snarare för att i stora stunder erinras om risker och fasan av att från Angers berg maktlös någods skåda ut över den vid av mistag och försömmelser man dragit genom sitt liv. För all del, man är icke Bethmann-Holweg, Bernsdorf, Poincaré eller Edward Grey. Men man tillhör ett land som också kan begå dräpsaker och ställa till elände. Man tillhör dessutom en nyttigaste grupp av medborgare, nämligen kvinnorna, som kommit in på med krigets utrotning som historisk mission och ansvar därefter. Ett sådant ansvar existerar inte bara vid krigsutbrott. Vi äro nu vid den tid på året då vapenstillståndsdagen, den 11 november, träder oss inför ansvarat att begagna fristen, den tidfrist som kan ges till att besegra krigsviljan och stabilisera freden. Den dagen firas i år under en vågvald i fredens arbetet, och man kan inte värja sig för den ruskiga känslan att här samlas på mistag för en furst Bülowest lista i framtiden.

Om en man och en kvinna sitta vid varsin ära i en båt, och endast mannen rör, men kvinnan låter sin ära glida, så snurrar båten runt. Det är vad som nu sker. Mänskligheten skulle ju komma framåt med organisation av freden och avrustning men hon bara snurrar runt. Tillståndet av försvarskommissionen här i Sverige var ett sådant där karlagtag med ena äran. Att det blev så är lika mycket kvinnornas fel. Allt för gärna föresten finge minnen vara ensamma om att grunda ut en politik som innebure ny start för Sverige med ett hänsynslöst språng in i en ny tid med nya förutsättningar — om det bara bleve av för dem, ären det gör det inte. De snurrar runt kring 1925 års kostnadsram och de plocka in riksdagsman Lindberg för att i och med hans enda huvud hugga av allt vad vi haft här i landet av vilja till befrielse från krigsmatan och en ny positiv fredspolitik.

Ännu har man inte sett några tecken, att det angår de svenska kvinnorna om fredsförslagen kastas i räckligt långt hos försvarskommissionen. Är det missmod, förtröddhet eller okunighet? Intellectuellt beröende? Bekvämlighet? Vi ha Olof von Dahlin att tacka för en god historia om den svenske sjuåringen som var sjuk i främmande land och i yrsel ropade på filbunken. De frömma nummorna hörde det och sen dess spreds i sydliga länder ett rykte att filbunken var ett stort svenskt helgon. Det ryktet bleve rätt. Filbunkens rykte är värt ideal.

Mexikos nya ansikte.

Tidevarvets läsare erinra sig säkert madame Camille Drevet, ett flygande sländebud åt Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet. I den egenskaper han hon varit t. ex. i Kina, Indokina, Balkanländerna och Stockholm. Även Tidevarvet har offentliggjort artiklar från hennes hand och fått en fläkt av de stora rörelserna i världen för befrielse från förtryck av raser och laster, av kolonialmakter och av opium.

Nyligen har hon besökt Mexiko, där Mexikos och Förenta staternas sektioner av »Fred och frihet» hållit en gemensam konferens. I Förbundets »organ Pax International» skildrar hon en månad i Mexiko. Hennes rapport berättar vad föreståndarinnan för Internationella uppfostringsrörelsens byrå i Genève tidigare berättat oss: att i Mexiko finnes en maktigt rörelse för att för-

nya uppfostran, en väldig entusiasm över hela landet för skolor. Folket kan ha råd till det, ty det har skurit ner sin militärbudget från 200 miljoner pesos till 70 miljoner, eller omkring 35 milj. dollars.

Denna entusiasm och offervilja, som gör att de mest förbluffande rapporter om underverk komma in till internationella pedagogiska byrå, är bara ett utslag av vaknande liv och förnyelsevilja i staten Mexiko. Vi citera ur Pax utdrag från Camille Drevets rapport. Hon berättar att fredskonferensen var ytterst livaktig och att pacifisterna i Mexiko voro fulla av iver och entusiasm. Till konferensen hade utarbetats rapporter över kvinnornas verksamhet på olika håll och det framgår att kvinnornas deltagande i Mexikos förnyelse är mycket stort, ett fenomen som upprepar sig i Indien, i Kina,

i det nya Turkiet, överallt där det våras, i ett land.

Uppfostran, säger Camille Drevet, är det stora problemet i Mexiko, och många inspirerade folkluppsvar och experter ägna sig därpå. Det var intressant att höra våra vännar Senorita de la Luz Grovas och Senorita Rosaura Zapata tala om ungdomens studier och om kindergårdsrörelsen. Senorita Cejudo beskrev utvecklingen av studenternas internationella vänskapförbindelser, och sedan fick jag själv från lärarnas egen mun höra om det freadsarbetet de utförde i skolorna.

Vi sågo utställningar av barnens ritningar och voro med på fester där de underhöllo oss. På det sättet fingo vi ett begrepp om vilket stort arbete som utföres. Nästan alla medlemmarna av Mexikos fredsfostring äro lärarinnor. I hemmen för

SLOTTSTHÉ

(det finbladiga théet)

AR PRODUCERAT I DE TROPISKA HOGLANDERNA OCH SAMMANSAT AV DE YNGSTA OCH SPADASTE SKOTTEN A THEBUSKEN

konsum

gröna bilar med goda bullar

Uppfostraren

Devinez.

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMITEE:
Elin Wägnér,
Elsabeth Thalm,
Ada Nilsson,
Honorin Hermelin.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helfredag fördag.
Ståuplan 1-3, 2 tr., Stockholm.
Tel. N. 48 42, 182 43.

LÄKARE

Inført genom Stockholms läkarförening.

Doktor Gerda Kjellberg
har återtagit praktiken.

TANDLÄKARE

Tandläkare **T. Lagerholms**
Tandklinik
Drottningg. 90 (vid Klarabergsv.)
Högmodern utrustning. Röntgen.
Skilda behandlingsrum.
Endast legitimerade tandläkare.
BILLIG TANDVÅRD
Öppet 9-7, lörd. 9-4. Tel. 4 48

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå
Inneh.: Eva Andén.
Ladestad av Sveriges Advokatsamfund
Herkesögatan 14 (f. d. L. S. Vattug).
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM
Specialitet: Familje- och arvskav, Boförordningar och testamenten, Förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förfrågningar.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM

LINNEGATAN 19
Mottager inackord, även för längre tid.
Tryggt och ögön., välfrek.
Tel. 778 24

Gymnastikdräkter

av tråk till alla åldrar, av Ny F. K. på beställning. Stort lager av T. F. K.-livstyketer för barn och vuxna.
Promenadskodon, bredare o. smalar, med och utan klack, finnes och kan beställas i

Anna Ahlströms
Manufaktur- och Sybehörsaffär
GÖTGATAN 95. Tel. 56. 31 184

Så ledigt skall tårna ligga i skon.

Olga Elmdahl
MODEMAGASIN
Kungsgatan 53. Tel. 108 51
STOCKHOLM

Smakfulla kransar, alla priser

La fleuriste

6 Malmorgsgatan 6
Tel.: Norr 6296, 25.

Den 8 nov. 1930.

"En kvinna."

Människor och barn, det är ord, som beteckna mänskligheten under olika åldrar eller i olika sinnesförfattning. Men mänskligheten är också uppdelad i s. k. kön. Tegner uttrycker det sålunda:

»Dig mänskosläkte, dig bör jag dock prisa,
Guds avbild du, hur träffande, hur sann.

Två lögnar har du dikvat till att visa. En heter kvinna och den andra man!

Uppfattningen ändras med tiden. Och när man numera säger »en mans» menas därmed något ädelt, stort, stort, en med mod och kraft försejdet varelse — för övrigt den enda, som betyder något. Som exempel — man tar upp en tidning. Där står om det svenska bruket att tira bemärkta »männ» hela och halva decennier. (Ända firar man intensivt Selma Lagerlöfs m. fl. födelosedagar — för att inte tala om namnsdagsfirandet.) — Men vad är en kvinna? Det är inte så lätt att svara på den saken. Riksdagsman, landstingsman, barnvårdsman m. m. kan likaväl betyda kvinna som man. Likaså »två trovärdiga män» som enligt lagen skola vara arvsrättstestamtare. M. m. m. m. Men det är en art av det moderna språkbruket om »en kvinna», som man har svårare att förstå. Det är, när det i vissa lagar och förordningar angående styrelser och nämnders sammansättning stadgas, att medlemmarna skola bestå av en lärare eller en läkare, kanske en jurist och en kvinna». Vi se till vår bedrövelse, att detta uttrycksätt användes även i vårt kära grannland Norge. I den resolution, som »Oslo og Omegns Psykiatriske Klubb» antog den 13 juni detta år, förestås en nämnd (för att pröva sedlighetsförbrytars författning på fri fot) och denna nämnd skulle bestå av bl. a. en erfaren psykiatiker, en representant för övriga samhällsintressen och en kvinna.

Ett sådant talesätt är nog egentligen menat som ett uttryck för s. k. kvinnosaksvänlighet och trisinne, men i själva verket är det urbotna reaktionärt. Om man menar att säkerställa åtminstone en kvinnas inval vore det ju enkelt att stadga att kommittén, eller vad det nu är, skall bestå av män och kvinnor, varav etc. etc. Ty, som bekant, finns det numera även kvinnliga läkare, lärare, jurister, ja, t. o. m. samhällsintresserade personer. Man kan invända, att ordställningen kan vara likgiltig och inte hindrar, att det blir mer än en kvinna. Visserligen — men dels blir det inte mer än en, dels är språkbruket ett uttryck för tanken.

Det är tid på, att vi ändra både tanken och språkbruket.

De tre förstnämnda yttra sig på ett sätt, som man förstår. De anses att lika lön är en fara för kvinnorna själva, som ej äro konkurrenskräftiga. Vi svara som så ofta förr, att vi önska lönt den faran. Vi vilja nå så långt vi förmå i fri tävlan men inte längre. Vi avsky däremot den illoljola konkurrens med männen, som lägre löner i varje fall principfyllt innebära.

Herr Söderlund förklarar att 1928 års lönekommitté ej känt sig bunden av 1925 års riksdagsbeslut i behörighetsfrågan. Nå, det är rent språkåminstone. Huruvud det är klokt av en kommitté av 1928 att känna sig obunden av riksdagens beslut 1925 är en annan fråga.

Herr Örne säger, att kvinnor som ej vilja övervaka posttransporter på bangårdar under vinternätter eller ej vilja bo på annan plats än måken, icke kunna få samma lön som män. Nej, naturligtvis inte. Därför finns det ju också högre och lägre avlöningshöjder öppna för både män och kvinnor. De personer, män och kvinnor, som av familjeskäl, av bekvämlighet, för sin hälsas skull e. d. vilja att stanna på en lägre avlönad, bekvämare tjänst i stället för att söka den högre, mera krävande, äro ju i sin fulla rätt men kunna ej klaga. Vi veta; att exempelvis postverket under denna övergångstid svårigen kunnat väntas behandla sina kvinnliga befattningshavare rättvist. Det skulle ju ha inneburit att för år framåt kvinnor blivit i majoritet på chefsposten och vi förstå att man ej kunde utvärda något sådant. Men det har ofta grämt oss, att herr Örne inte deklarerat sin sympati för den fria tvilans princip och sagt ifrån att till de nuvarande nödd och tvungen, framtiden skall bli bättre.

Självkärlt anse vi att om student-examen eller akademisk examen fordras för inträde till postassistentskolan så skall det fordras av kvinnor lika väl som av män.

Inför generaldirektör Hamiltons uttalande står man där gränslöst förvånad. Man vet att han innehar en av de tjänster för vilka fordras en grad av skicklighet, förtjänst och lämplighet, som kvinnor ännu på många år ej kunna tänkas uppnå. Och ändå ser det ut, som om han fortfarande ej förstode det som är klart för oss alla. Enligt tidningen säger han, att när 1928 års lönekommitté sätter kvinnliga folkskollärare för hela livet och för all framtid 3 lönegrader under manliga, så är det samma sak, som när 1925 års riksdagsbeslut placerade kvinnor inom civilförvaltningen där deras dåvarande löner passade, men med — teoretiskt — absolut fria beföringsmöjligheter och på så sätt att dessa tjänster med lägre lön icke äro

Augurerna ha talat.

I Dagens Nyheter för den 2 november uttalade sig generaldirektör Örne, borgarrådet Söderlund, riksdagsman E. Eriksson och generaldirektör Hamilton om de kvinnliga stats tjänarnas löner och arbete, om 1925 års riksdagsbeslut och om sina egna ståndpunkter såsom chefer eller såsom ledamöter av 1928 års lönekommitté.

De tre förstnämnda yttra sig på ett sätt, som man förstår. De anses att lika lön är en fara för kvinnorna själva, som ej äro konkurrenskräftiga. Vi svara som så ofta förr, att vi önska lönt den faran. Vi vilja nå så långt vi förmå i fri tävlan men inte längre. Vi avsky däremot den illoljola konkurrens med männen, som lägre löner i varje fall principfyllt innebära.

Herr Söderlund förklarar att 1928 års lönekommitté ej känt sig bunden av 1925 års riksdagsbeslut i behörighetsfrågan. Nå, det är rent språkåminstone. Huruvud det är klokt av en kommitté av 1928 att känna sig obunden av riksdagens beslut 1925 är en annan fråga.

Herr Örne säger, att kvinnor som ej vilja övervaka posttransporter på bangårdar under vinternätter eller ej vilja bo på annan plats än måken, icke kunna få samma lön som män. Nej, naturligtvis inte. Därför finns det ju också högre och lägre avlöningshöjder öppna för både män och kvinnor. De personer, män och kvinnor, som av familjeskäl, av bekvämlighet, för sin hälsas skull e. d. vilja att stanna på en lägre avlönad, bekvämare tjänst i stället för att söka den högre, mera krävande, äro ju i sin fulla rätt men kunna ej klaga. Vi veta; att exempelvis postverket under denna övergångstid svårigen kunnat väntas behandla sina kvinnliga befattningshavare rättvist. Det skulle ju ha inneburit att för år framåt kvinnor blivit i majoritet på chefsposten och vi förstå att man ej kunde utvärda något sådant. Men det har ofta grämt oss, att herr Örne inte deklarerat sin sympati för den fria tvilans princip och sagt ifrån att till de nuvarande nödd och tvungen, framtiden skall bli bättre.

Självkärlt anse vi att om student-examen eller akademisk examen fordras för inträde till postassistentskolan så skall det fordras av kvinnor lika väl som av män.

Inför generaldirektör Hamiltons uttalande står man där gränslöst förvånad. Man vet att han innehar en av de tjänster för vilka fordras en grad av skicklighet, förtjänst och lämplighet, som kvinnor ännu på många år ej kunna tänkas uppnå. Och ändå ser det ut, som om han fortfarande ej förstode det som är klart för oss alla. Enligt tidningen säger han, att när 1928 års lönekommitté sätter kvinnliga folkskollärare för hela livet och för all framtid 3 lönegrader under manliga, så är det samma sak, som när 1925 års riksdagsbeslut placerade kvinnor inom civilförvaltningen där deras dåvarande löner passade, men med — teoretiskt — absolut fria beföringsmöjligheter och på så sätt att dessa tjänster med lägre lön icke äro

kvinnliga tjänster utan också innehas av män i den mån nya sådana komma in i ämbetsverken. Den fantastiska orimligheten i hans resonemang blir än tydligare, när han gör vidare och talar om statsanställda lärare:

»Kommittén kunde icke för dessa kvinnor gå till väga på annat sätt än beträffande hela den stora skaran övriga kvinnor i statstjänst eller inom det kommunala läroämnet.»

För alla vanliga människor är det uppenbart att här är fråga om två olika tillväggångssätt, ett inom det kommunala läroämnet och ett inom den övriga statstjänsten. Och det kunde sålunda inte undvikas att de statsanställda kvinnliga lärarnas avlöning skulle komma i strid med endera av principerna. Herr Hamilton har föreslagit att avlöna kvinnliga lärare i statstjänst efter en annan princip än andra kvinnliga statstjänstare. Det är tydligt att herr Hamilton varit medveten om att på detta sätt en del kvinnliga innehavare av högre statstjänster få samma avlöning som män och andra — lärarna — en lägre avlöning. Det är fullständigt ofattbart hur en ordförande i en lönekommitté kan ta detta faktum så lätt. Måste man inte i en sådan ställning ha intresse för principer och blick för framtiden? I stället har han ej ansett nödigt att ta reda på hur många kvinnor som t. f. inneha högre statstjänster. Det finns för det första två kvinnliga rektorer, åtta lektorer vid folkskoleseminarium och tre vid högre allmänt läroverk. Det finns också redan två kvinnliga överläkare, fem hospitalläkare av första och sex av andra graden, en bibliotekarie, en kontrollör, två t. f. kanslissekreterare, en t. f. laborator, en t. f. aktuarie och femton kammarskrivare.

Vi ha ej hunnit lägra sedan 1925 men vi veta att detta är bara början. Vår stat är i stort sett hederligt. Fortjänst och skicklighet är enda beföringsgrund för dess befattningshavare. Framtiden kommer att bjuda på många kvinnor av sådan förtjänst och skicklighet att staten ej har råd att undvara dem, ens i högre tjänster.

Må framtiden också ge oss flera kvinnliga kommittédordförare, riksdagsledamöter och generaldirektörer! Det är svårt för kvinnor i en slat där oraklet nästan alltid talar med manlig stämma.

Andrea Andreen-Svedberg.

Valmetod, rättvisa och partitvång.

»Pengar eller äskters löd rubriken till en artikel i Tidevarvet av den 11 november. I denna artikel ironiserade fröken Tamm bl. a. över frågan: »Vad menas med en hygglig kart i politiken? En hygglig kart yore den, som ej röslade mot sin övertygelse öftrare, än partiet kräver, heter det bl. a.»

I denna spjeldigt ligger en lika härd som befogad dom över det traditionella kravet på partitvång. Men drabbadomen i första hand den enskilde partigångaren?

Nej, genom den lagstadgade valordningen måste en riksdagsmannakandidat ansluta sig till ett visst parti, och är han en hygglig, d. v. s. hederlig kart, väljer han det parti, med vilket han i huvudsak överensstämmer. Men genom partitvånget kan han sägas ha givit ett löfte åt sina väljare att följa partiet även på de punkter där hans övertygelse går i motsatt riktning. Det blir helt enkelt konsekvensen av att han åtagit sig mandälet. Kan något göras för att råda bot härvid?

Mötesplatsen.

Representanter för Hallands- och Ålvsborgs lämsförbund av F. K. R. samt för Uddesallakretsen sammanträdde med Göteborgsavdelningen av F. K. R. å Göteborgs Idun fördagen den 25 okt. Därvid diskuteras förslaget till omorganisation av F. K. R. till ett Svenska Kvinnors Vänsföretbund. Mötet var tämligen besökt och diskussionen synnerligen livlig. Inledare var fr. *Ebba Holgersson*. Man uttalade sig enhälligt för den föreslagna omorganisationen. Beträffande själva omorganisationen gjordes en del uttalanden, som nästan möjligt skulle framföras till V. U.

Centralkommittén för Kvinnoorganisationer i Göteborg hade den 27-29 oktober lyckats förvärva fr. Ebba Holgersson från Medborgarskolan att leda en kurs i förenings- och mötesteknik. Föreläst skedde synnerligen väl ut. Över 90-talet intresserade deltagare hade inlett sig. Trots den korta tid, som stod deltagarna till buds, hann man ändå att få en ganska god inblick i det tekniska maskineriet. Man fick också, vilket kanske inte var det minst viktiga, lära sig att till grund för de yttre formerna måste ligga vissa allmänna principer, ett slags föreningsvetenskap etic och moral, om man vill uppnå bästa möjliga resultat i samarbetet med andra.

Till skolornas fredsdag.

Svenska skolornas Fredsdagfirande är liksom föregående år med anledning av Fredsdagen den 11 november givet ut en liten skrift, *Till svenska skolornas fredsdag*. Innehåll utgöres av två morgonboner av Siri Klinth och Dagny Thorvall med särskild anknytning till fredsoföreläsningstanken, ett anförande av Nationernas förbunds generalföreläsning av den svennaste delegaten prins Yara-valda om det internationella samarbetet och en redogörelse av lektor Elisabeth Eärén om Nationernas förbunds verksamhet till barnens skydd. Det lilla häftet, som kostar 30 öre, är nr 14 i föreningsgens skriftserie och kan rekvireras hos sek. Fröken Helene Philipsson, Rödbergsgatan 11, Stockholm, där även tidigare utgivna skrifter erhållas. Vi påpeka såväl de två närmast föregående, nr 12: *Tre kvinnliga fredsdagare* av Greta Stendahl med korta små biografier över Jane Addams, Anna Bugge-Wickell och Karen Jeppe, samt nr 13: *Svensketskaps* av professor Robert Bärany, ett föredrag hållet vid Internationella kvinnoförbundets för Fred och Frihet sjätte upplysningskurs i Uppsala 1930.

Vi ha ett förslag till reform av valordningen, vilket på ett lögnligt sätt synes möjliggöra bättre förhållanden. Det är lektorn bl. a. G. Sjöberg, som i sitt lilla 35-öres-häfte: »Valmetod, rättvisa och partitvång», framlägger förslaget. Att här göra några utdrag ur häftets innehåll skulle taga all för stort utrymme i anspråk, varför jag vill uttala de i frågan intresserade att köpa nämnda häfte, som kan erhållas i varje bokhandel eller direkt från förläggaren, art. Linköping. Ingen bör försumma att taga del av förslaget. Skaffa häftet. Det är saken värd!

Werner Håkanson.

Remington Portable

Den idealiska skrivmaskinen på resor, för hemmet och det mindre kontoret.
Förskärf nyast modellen med korrespondensautomat.
Demonstreras på begäran.
Remington Typewriter Co. A. B.
Stockholm, Göteborg m. t. städer.

Vilket?
Naturligtvis **AMAFLOR**
Champoneringspulver
För såväl ljus som mörkt hår i paket à 35 öre.

Livets rikedom är arbete.

Lady Ishbel Aberdeen och I. C. W:s "gyllene regel":

alla vid vilken människorna
skola göra Eder, det gören i
ock dem.

—Så som lady Aberdeens intelligens, praktiska duglighet och välskrift äro genomsyrade av de bästa kvinnliga egenskaperna — hjärtats godhet och värme — skulle man önska att alla kvinnor vore. Mänskligheten skulle då vara bättre. Det yttrandet följdes vid en internationell kongress i Genève för mer än tjugo år sedan. Lady Aberdeen hade då redan i flera år såsom president lett Kvinnornas Internationella Råd, I. C. W. (International Council of Women) och dess vitt utgrenade arbete. Betecknande nog gav en svensk delegerad, som för första gången i somras vid kongressen i Wien såg och hörde henne på ordförandeplatsen, i nästan hennes samma ord en bild av selles personlighet.

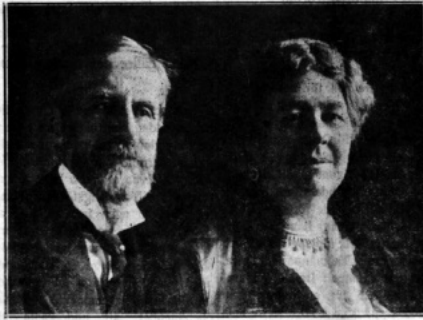
Förståelse av människor, förmåga att för något gemensamt högre mål, få stridiga viljor och åsikter att samarbeta, medfödd takt och behärskning av egna såväl sympatier som antipatier, kraft och uthållighet, allt detta fordras för att med framgång kunna sköta en ledande ställning. Att I. C. W., detta förbund av kvinnoföreningar från 46 länder, kunnat bli vad det är, beror på dess lycka att så tidigt och så länge ha fått ha till ordförande Ishbel Aberdeen. Kärnan i hennes väsen är dock lyckligtvis godheten, som utstrålar värme, ljus och glans och detta så starkt att man inte först kommer att tänka på de förtroenden, som begäring och gynnsamma sociala förhållanden skänkt henne.

Hennes yttre öden ha varit gynnsamma för att utveckla de egenskaper, som behövas för en ledande ställning. Dotter av en skotsk ädling, lord Tweedmouth, växte hon upp i ett hem med andliga och politiska intressen. Såväl i det ståtliga palatset Brook House vid Hyde Park, som i det underbara Guisachan, hemmet vid Inverness, de skotska högländernas krona, sågs den li-

berala politikens ledande personligheter i den aristokratiskt och intellektuellt högststående krets av väring sig. De liberala idéerna omfattades tidigt och med strålende entusiasm av husets unga dotter, Ishbel (uttalas Schebal) Marjoribanks — betecknande är att hon skriver om sin svägers, lord Ridley; »han hade alla goda egenskaper ehuru han hade oölyckan vara född och uppförd bland konservativa traditioner».

Redan som ung flicka tog hon fatt på det sociala arbetet, både i London och i Skottland, där hon på en

hem vid Grosvenor Square möttes hela världens under den lysande Viktorianska tiden, men ofta hände att, medan societeten dansade eller satt på operan, strövade den unga peeress på den Strand vid midnattstid såsom medlem av dess räddningsmission, ordnade mellan kl. 12-2 på natten varm kvällsmat åt frusna ombuss- och droskuskas och kom till tals med de stakers flickor, som på gatan sökte sin utkomst. Dem var dessa, som ville följa henne, bjöd hon på te, vann deras förtroende och lyckades hjälpa mer än en i andra livsförhållanden. »Jag är tacksam för män-

Lord och Lady Aberdeen, »We twas».

yster liten ponny sprängde i väg bland berg och branter för att hälsa på i de ensigt beläggna stugorna och kunna vara till hjälp och tröst i nöd och bekymmer. Hon bildade ungdomsklubbar, hem för arbetsskor m. m. vid en ålder, då hennes jämnåriga tankar inte gingo utöver dans och sport. Vid 12 år hade hon första gången sett sin blivande make, den 10 år äldre John Campbell Gordon — »han var då mitt ideal av allt vad en man bör vara och det är han fortfarande intill denna dag» — skriver hon mer än femtio år senare.

John Campbell Gordon, earl av Aberdeen, fick senare titeln markis av Aberdeen och Temair. Sonson till den George Hamilton Gordon, som var med i Wellingtons och Peels ministärer och som representerade England vid freden i Paris 1814, fick även lady Ishbels make det politiska intresset i blodet som en förpliktad tradition. Deras äktenskap har varit sällsynt helt och lyckligt, fyllt av gemensamhet i en livsaktning som tagit sig de vackraste uttryck i en verkligt praktiserad idealitet och sann demokrati. I deras gästfri-

gen vänskap som jag fått från dessa flickor, som blivit utmärkta kvinnor», skriver lady A. i sina minnen. Hennes makes ställning, en tid som hög ämbetsman i Skottland, sedan som generalguvernör i Canada och vickering på Irland, har givit henne tillfälle sätta sig in i både det statliga och det ekonomiska maskineriet och få kännedom om olika slags folk, deras svårigheter och deras olika sätt att se problem fram för ömse sidor om en gräns, språk- eller ländergräns. Men hon nöjde sig inte med att *vet*. Med nästan ofattig arbetskraft, energi och praktisk förmåga griper hon in i sociala förhållanden. Listan på de initiativ hon i dytliga fall har tagit är imponerande lång. På Irland skapade hon nya förvärvsskolor åt den utfattiga befolkningen, deras fina spektivverksamhet förde hon in i världsmarknaden. De hygieniska misförhållandena äro nu inte längre så skriande, som då hon kom dit. Stora tuberkulos-sanatorier har hon byggt. De stå alltjämt under hennes direkta tillsyn och varje månad gör hon, trots sina 72 år, den långa resan från House of Cromar, det nu-

En samling kvinnoporträtt.

Den nya bok (Kvinnor, Bonniers förl.) Anna Lenah Elgström sånt ut i år har på omslaget en brokig samling kvinnoporträtt, alltifrån den lättnettulla, i päls och siden skrudade lyxkvinna till den i tarvlig dräkt klädda arbeterskan, vars händer aldrig äro sysslösa. — Inuti boken återfinner man det skiftande galleriet. Den börjar med en historia om societetskönheten Alma Sandell, en grå kattu, som »teker med» de sociala frågorna som med ett ullgarmsnystan, för att över prostinnan Karainen och med Helena stiga ända ned till hjälpustrun fru Johansson, lastjuter, som tåligt sliter för födan och tåligt låter sig piskas av mannen, varje gång denne, drucken och raglande, råkar i bårsärkaraseri. Berättelsen om fru Johansson är bra skriven och till svensk självprövning icke nog rekommenderas.

Bland de övriga novellerna höjer sig ett par upp till verkligt äkta konst, särskilt gäller detta om en av dem. Den heter *Samvete själv* och har till bakgrund finska inbördeskriget 1918. Det är historien om prostin-

nan Karainen, som i hela sitt liv villigt och lydigt fogat sig efter mannen, som i hela sitt äktenskap plågat av kärlekens kroppslighet och dock ständigt varit i grossess. Till sist gör denna livstidsvald uppror, begär en handling som hon icke frågat mannen om lov till och blir sitt eget samvete.

Det finns också en historia om en gammal skånsk gård med bikupor, läkerter och hängande gamla träd. I denna gård bor en klok gumma, som kan koka dekoter och bota sjuka. Skildringen av denna skånska kvinna, hennes trädgård och hennes man är så vacker, enkel och bedärande, att man för den skull nästan glömmor bort samlingens mindre goda ting. Till de senare hör Företkorset, tillägnad Svenskyby-prästen Hoas. Handlingen förfogar i Svenskynd under ryska revolutionen. Den berättelsen närmar sig billig film dramatik. — En författare av den rang Anna Lenah Elgström i sina bästa stunder visar sig vara, borde för sådant hålla sig mycket för god. Ellen Michelsen.

varande hemmet i Skottland, till de olika stiftelserna på Irland för att inspektera att allt är i bästa ordning.

På Irland ha lord och lady A. stått som den engelska kronans representanter emot en befolkning, som fordrade full politisk självständighet. De ha trots sin ställning kunnat vara omutliga förkämpar för Home Rule och Gladstones liberala program. Var de än ha befämit sig ha de lyckats vinna befolkningens obehindrade tillit och förtroende och försona stridiga element. En sådan livsgärning är väl en lika sällsynt som lämplig parallell till den att under tre årtionden leda den kvinnliga aktiviteten från 46 länder.

Sin officiella »maktutövning och sitt lyckliga familjeliv ha makarna A. skildrat — de ha turat om att skriva kapitlet — i en lika hädelserisk som förtjusande åsklig livs-kronika »We twas» (skotsk form för two) rikt illustrerat. Tyvärr är de fyra utslagen av de två banden utslädda, men en tredje del, med den godmodiga titeln »More cracks about we twas», är nyligen utkommen. Det är inte allmogliga ting de ha att berätta, som sålitt i centrum av Englands världsomfattande politik under drottning Viktorias, hennes sons och sonsens epoker. Bland deras närmaste vänner voro Gladstone, Henry Drummond, Gordon Pascha, Lord Shaftesbury och Rosebery, för allt endast nämna några namn.

År 1929 tilldelades lady A. av universitetet i Aberdeen den mycket högt

uppskattade graden L. L. O., vilken förut endast ägts av en kvinna, drottningen. Lord A., som redan förut innehade världigen skriver höllet: »Nu äro vi åter igen förenade i ett nytt kamratskap. Så har »We Twas» gått genom livet hand i hand. 1928 inträffade det som hon säger högst av alla sina utmärkelser, hennes älskade Skottlands huvudstad Edinburgh gjorde henne den enda kvinna denna generation till sin hederborgare. »Det är med glädje och tacksamhet mi Lord Provs», så slutade lady A., sitt tack, »som jag sänder, vidare

Laura Petri: Kroppar och själar

»är fånglande som livet självt. Författarinnan skriver med värme, klokhed, erfarenhet. Hennes bok ger kunskap och ger tankar. Man önskar den en stor spridning.»

OLLE HOLMBERG
i Dagens Nyheter.
5:75

BONNIERS

SEDAN NÄRA 80 ÅR
VÄRDMÄRKET
I SYMMASKINER

Vi stå till tjänst

<p>BABYLÅDAN</p> <p>Babylådan</p> <p>Inneh. alla behöfliga ting, av bästa kvalitet. Pris 10, 20 & 35/00</p> <p>Hållning: George Linnearff</p> <p>S. Förstadsgatan 2, Malmö 81, Tel. 40 12</p>	<p>ELEVSKOLA</p> <p>ELEVER</p> <p>erhålla god undervisning i tillskärning, uppställning och provning. Även som mönsterkonstruktion.</p> <p>ELEN LUNDBERG</p> <p>Björger Jarlgatan 39, 4 tr. Tel. 15 50</p>	<p>KONSTSTOPPNINGSATELJÉN</p> <p>MALMSKILLNADSGATAN 9 Telefon 110 24</p> <p>Expeditör: S. G. Lindqvist 9-4.</p> <p>Konststopning, Lagning av orientala mattor, sönder, helms och ullstrumpor.</p> <p>Ring 11024 och hämta vi!</p>	<p>MÅLARSKOLA</p> <p>Atelier Modern</p> <p>Etablerad 1915.</p> <p>UTLANDSKA METODER.</p> <p>Porlän- och Sidemålning, oljemålning- och gubelmålning.</p> <p>Nybergsgatan 44r, ö. 78. Dagmar Ström.</p>	<p>RAM- OCH SPEGELAFFÄR</p> <p>J. L. LARSSONS EFT. R.</p> <p>Knut Nyström</p> <p>Södermannagatan 8, Stockholm</p> <p>Rekommenderas</p> <p>Låga priser. Tel. Söd. 30914</p>
<p>BEGRAVNINGSBYRÅ</p> <p>A.-B. Begravningsbyrån STANDARD</p> <p>är</p> <p>»Sjukvårdens Begravningsbyrå och håller därför de lägsta priserna.»</p> <p>4 KORNHÄMNSTORG 4</p> <p>Tel. 40 81, 40 82.</p>	<p>GRAVVÅRDAR</p> <p>GRAVVÅRDAR</p> <p>Grant A.-B. C. A. Kullgrens ENKA KONTOR & USTÄLLNING: SOLNADAL, STOCKHOLM. Tel. 833 78</p> <p>HUDDMEDEL</p> <p>Det bästa, effektivaste och behagligaste medlet för hyns vård</p> <p>Landéns Lavendeltinktur</p> <p>En övertull!</p>	<p><i>Gynna Tidevarvels annonsör!</i></p>	<p>OPTIKER</p> <p>Glasögon Optiker BJÖRN</p> <p>58 ODENGATAN 58 (vid Odengatan)</p> <p>Enka speglar i Fasanstaden.</p> <p>OBS! SVENSKA AFFÄRSMETODER.</p> <p>parfymeri AROMA</p> <p>kungsgatan 13</p>	<p>TRIKÅATELIER</p> <p>Önskar Ni en verkligt sacker och välsittande Janspers eller Klänning i trikå. Beställ den med förtroende hos oss, vi utföra allt till belåtnhet.</p> <p>Trikåatelier LAMBERTZON</p> <p>Jakobsbergsgatan 28. Tel. 71 93.</p> <p>TVÄTTINRÄTTNING</p> <p>Den omtänksamma Husmodern vänder sig alltid till</p> <p>LUNDA Tvättinrättning</p> <p>Telefon: Drottningholm 20 och 190.</p>

Tre filmer.

Nog hade det legat gasna nära till hands, att S. F. hade gjort en fin Bellmanfilm. Men »Ulla min Ulla» har inte blivit vad man väntade av den. Det är ovisst om en ljudfilmsapparat kan vara indopponerad, men den kvällen recenserades Greta Söderbergs-Ulla Winklads annars så förtjuvande röst lät plögligt som en mistur i dimma och det var ett skrapande och kraxande, så publiken vred sig i nervositet. Detta var det första förstörelsemomentet. Det andra var fotografieringen. I Sverige vågar tydligen kamerorna inte röra sig under ljudupptagning utan står hela tiden rakt fram. Skildrespelarna får hålla sig inom dess ram — om de vilja vara med på bilden. Att kamerorna smidigt försöker anpassa sig efter filmens krav är tydligen utom möjligheternas gränser. Nu har det blivit filmens teater i avsaknad av filmens existensberättigande resurser.

För alla filmålsare finns dock en film, som står höjd över allt beröm. På svenska heter den »Sången om Paris». Något sådant har inte sett Stockholm på många goda dagar. En sådan regil! Sådana suveräna fotografier! Det blev en konstigt utvald av sällsporig slag, en upplevelse för dem, som vilja ha filmen till ett konst- och kulturmoment. Dessa skildrespel och deras fina register hade inte kunnat vara något annat än framman med deras utnejade subtilitet i filmkonstens tjänst!

Det är verkligen synd om familjen Brunius att ha behövt arbeta med ett underhålligt manuskript! Paramount-inspelningen i Paris, »Doktors hemlighet», var inte lyckad. Det endast taktiska. Termer med himlande ögon, firtivande gester och falskt pott. Och så pratat det i ett kör! Den enda verkligt naturliga var lilla Ann-Marie Brunius, som har en viss omedelbarhet. Så länge det nu varar i den svenska filmens förkonstade land. Annars var det hela alltför obetydligt för att spela med en sådan pretention och hängamhet.

Jacques.

den Målning av uppmanan och guds fred, som givits mig från mitt stad till de 40 miljoner kvinnor av L. C. W. så värda och söka levandegöra denna vår världsfrörens motto »the golden Rule».

En betydelsefull episod berättar lady A. från Paris 1919. Nationernas Förbund höll på att skapas. I speisen för en deputation uppsöktes hon Wilson och påpekade för honom vikten och betydelsen av att kvinnorna icke genom några stängsghinder uteslöstes från detta arbete för folkens bästa. Genom lord Robert Cecil's hjälp och medverkan lyckades hon också vid beslutet få detta så formulerat, att kvinnorna äro jämställade med männen i möjlighet att innehava poster och förtroendeuppdrag. En betydelsefull insats i mänsklighetens och fredens arbetshistoria. På »fredsfronten» stod lady A. tidigt, motrigt obörd av det långa och det motstånd hon då mötte.

På sitt vackra House of Cromar utövar hon en storartad gästfrihet. Det strömma kvinnor från alla länder och för alla fins det ett varmt välkommen. En strålande sol tycks alltid lysa, återglänsande i allas ansikten, tjänarens, underlydandes, liksom gästernas. Trots post, telegraf och järnväg på några kilometers avstånd från platsen bevarat de skotska högländarnas charm och äyskilda rö — stället från terrasserna är av underbar skönhet. Mot den gröna bakgrunden vid solet av plaskande fontäner, går »the Piper» i sin skotska dräkt — kjolen och de bara knäna — i »the Gordon tartan», familjens färger, fram och åter bläsande skotska melodier på sin säckpipa. Blicken går vidare över vändtblada vatten och slutingar med betande fårhjordar. De av Jungvirindö kullarna höja sig mot bergens horisontlinjer — en skyddad värld av skönhet och ro kring ett ådelt människopar, som alltid varit lyhörda för hur världens hjärta slår.

Ellen Hagen.

"VAPENKONTROLL HOTAR EUROPA".

(Forts. från sid. 1)

Japan, Portugal och Australien — alla äro de med i samma dans. Så gott som ingeständis i världen möter man en nedskrivning av rustningarna utom i de ex-neutrala länderna i Europa, och även där blott i Sverige av mera betydande omfattning. Det är tydligt, att så snart det ekonomiska läget i världen gör det möjligt, försläts det förra vansinniga kapprustandet.

Handeln med krigsförnödenheter.

Detta bestyrkes ytterligare, om man kastar en blick på den internationella handeln med krigsförnödenheter. Exporten av dylika har stegrats från 42,710,300 dollars år 1922 till 58,853,500 år 1928 — senare siffror föreliggja ej.

Ett anmärkningsvärt och för oss svenskar kanske överraskande faktum röjes i dessa tabeller: Sverige intar platsen som nr 6 av de vapenexporterande staterna i världen, endast föregått av stormakterna England, Tyskland, U. S. A., Frankrike och Italien i nu nämnd ordning. I detta sammanhang förtjåna också att anmärkas, att oaktat all export av krigsmateriel från Tyskland enligt Versailles-traktaten är »strängligen förbjöds», är Tyskland nr 2 av

Man smuglar undan export- och importciffrorna.

I huvudsak torde dessa siffror vara riktiga. Det rör sig om så betydande belopp, att felaktigheter för de skilda staternas vidkommande spelar mindre roll för helhetsresultatet. Men går man till ett närmare studium av varje länds import- och exporttabeller för sig, och jämför man dem med varandra, så faller det genast i ögonen, att det material, Folkförbundets medlemmar ställa till förfogande för statistiken, måste vara på många hånder synnerligen bristfälligt. Motsägelserna och luckorna äro både många och stora. Ett par exempel: Italien deklarerar 1923—25 för en import från Frankrike på 15,8 å 201, % av hela sin betydande införsel, men i de franska exporttabellerna finnes Ita-

lien alls icke upptaget! År 1925 gick 32,8 % av Italiens starka export av krigsmateriel till Litauen, men detta land redovisar ej för någon som helst import från Italien. År 1924 uppgår sig Tjeckoslovakien ha mottagit 29,2 % av sin import från Frankrike, som icke meddelar ens den obetydligaste export till. »Kontrollen» är tydligen otillförlitlig, och dylika fakta äro föga ägnade att inge förtroende för det sätt, varpå åtminstone några av Folkförbundets medlemmar fylla sitt löfte om full publicitet.

Ytterst gäller det vapenfabrikationen.

Det mest betänkliga är emellertid, att om redan kontrollen över vapenhandeln glappar, så existerar det alls ingen kontroll över vapenfäbrication. Staterna redovisa blott för in- och utförelse av krigsförnödenheter, icke för sin egen framställning av dylika eller för sina inköp från privata producerer inom landet. För sök att åvägbringa en konvention angående den statliga fabrikationen ha alla hittills strandat på staternas obehägenhet att underkasta sig Folkförbundets kontroll på detta område. Man är villig att publicera sin militära organisation — ty vad tjänar det till att försöka dölja den staden, som ligger på ett berg? — men den slagkraft, som ännu kan hemlighållas, den vill man ej blotta.

Ännu omöjligare att komma till rätta med är den privata, förtrustade rustningsindustrin. Dess produktion är betydligt större än den statliga. De medel, varöfver den förfogar, äro enorma, dess internationella organisation är utomordentligt väl genomförd, dess inflytande genom sina lydiga pressorgan orberö, dess sammanförling är utan hänsyn till gränser och nationaliteter. Det är en hundrahövdad hydra, i kampen mot vilken Folkförbundet saknar såväl Herkules' kraft som Solaos' slughet. Redan i Förbundspaktens art. 8 uppdrages åt Rådet att öfvergå, »hur de skadliga verkningarna av sådan enskild tillverkning må kunna förebyggas», och under 10 års tid har problemet drypts vid varje ordinarie delegeradesamling — utan resultat. Önskemål hå uttalats, konventionsförslag ha utarbetats, — men förkastats, framförallt på grund av motstånd från de stora vapenproducerande staternas sida. De ofrånkomliga konsekvenserna av ett offentliggörande av den privata rustningsproduktionen bleve ju publicerandet av staternas ekonomiska inställning till densamma och kravet på publicering av deras egen fabrikation. Men i sådan publicitet är dock ett nödvändigt komplement till den — låt vara bristfälliga — publiciteten av vapen- och ammunitionshandeln och förutsättningen för att en allsidig och fullständig kunskap om rustningsfrågans universella lüge skall kunna vinnas.

— — —
I Mexiko, slutar Camille Drevet, ha Solens barn begynt sin marsch på mänsklighetens vägar. Somliga av dessa pilgrimer äro uppfostrade, andra sociala arbetare, andra pacifister. Vi hälsa dem med rörelse.

Kollongpaktens löfte att avstå från kriget ter sig som bluff.

Inför dessa fakta stannar man med den förörrylande känsla, som den oivrigdes teknologisk ej sällan erfar vid konfrontation med de diplomatiska rådslagens

"MEXIKOS NYA ANSIKTE".

(Forts. från sid. 1)

indiska studenter, i de kulturella missionsstationerna — överallt fann jag en ande av företagsamhet och hängivenhet för saken.

Jag tillbragte en oförglömlig dag på den indianska missionsstationen vid Aktofan. En lärare, en läkare, en professor i kroppskultur, en sjukvårdsköterska och en kvinnlig social arbetare förövande låda trakten och dess invånare. En ny by skapas. Skolor och bostäder under uppförande. Ett nytt liv börjar för de mexikanska indianerna som blivit förtryckta under århundraden.

Camille Drevet talar vidare om landets konstnärliga traditioner från gångna kulturer, tolkernas och aztekernas. Den konstnärliga instinkten lever ännu hos deras efterkommande: indianerna komma till skoterna och be om flärg och penslar, varpå de ge sig ut att måla av sina praktfulla naturscenerier.

Våra mexikanska vänner ha en rik jordmån för sitt arbete, deras uppgift är stor och deras förhoppningar gränslösa. Ty intet medelmåttigt kommer ur den jord, där den tropiska floran är så mångfaldig och där de väldiga slätterna domineras av vulkaniska toppar av geometrisk skönhet.

En dag berättade arkitekten Amabilis för mig legenden om tolkerna, som sägas ha varit barn av Jorden och Solen. De fingo från Jordens moderliga bröst allt vad de behövde, och förlävo i hennes vård, till dess de lärde att fostra sin ande. Då fingo de förmågan att lösgöra sig från Jorden och nalkas sin fader Solen. De som genom kroppslig och själslig utthållighet lyckades besegra materien blevo vismän, filosofer, i konst, vetenskap och musik. När de omkapat sig själva till Kärlekens lärjungar, vandrade de över hela Jorden för att liksom sin fader

Solen värma mänskligheten. Dessa vita pilgrimer i vishetens och ljusets tjänst vandrade genom hela tolkernas kejsardöme. De hjälpte alla människor som behövde dem och den gyllene bevingade triangeln på deras bröst var ett tecken till att de voro uttagna till tjåna mänskligheten.

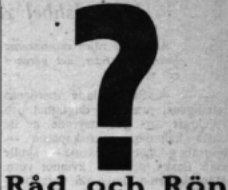
Det poetiska och ideella draget hos rasen kommer fram i några rader som den kvinnliga läkaren, doktor Ursula skrev till mig: »Själv använder hon sitt liv till att bekämpa okunnighet och elände. Hon slutade sitt brev så: »Jag hälsar i Eder Fred och Frihets» ideal. De gälla icke bara mångfaldigandet av produktionen men andens seger. Den mexikanska själan har ett stort ideal: att anden skall tala genom vår ras.»

Rosa Torre heter en annan av dem som bygga det nya Mexiko. På tal om interamerikanska ekonomiska förbindelser säger hon:

»Jag skulle önska att alla politiska problem löstes så som i Chile och Argentina. Dessa länder ha på gränsen rest ett jätttekrucifix från vilket Kristus sträcker ut sina armar mot mänskligheten. Det är den eviga fredssymbolen. Men det är tyvärr så, att när konflikter uppstå mellan länderna, måste vi ta vår tillflykt till skiljedomstolar för att bilägga dem.

Vi borde arbeta för att banden mellan oss blevo alltför. Vi måste få bort pass och tullar, få gemensamt mynt i de latinska länderna, samorganisation av industrinerna, gemensam industriell lagstiftning och gemensam handelscode.»

— — —
I Mexiko, slutar Camille Drevet, ha Solens barn begynt sin marsch på mänsklighetens vägar. Somliga av dessa pilgrimer äro uppfostrade, andra sociala arbetare, andra pacifister. Vi hälsa dem med rörelse.

Råd och Rön

Badinrättningen
Tel. Sö. 330 56
" " 48 67
Etablerad 1875.
Södermalms Tvätt & Badinrättning
Badinrättningen
Tvättinrättningen
Tel. Sö. 336 30
" " 157 35

A/B Hembryggeriet's
PILSNER, VATTEN
o. LASKEDRYCKER
REKOMMENDERS
Heleneborgsgatan 15 • Tel. S. 370 45/6

Bagarstugan
Grahamsskorpor
" limpor
OOVERTRAFADE
HORNSGATAN 37 • Tel. Sö. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 • " " 73 37

Tryckeri Blanding
LITTA KAPPEL, KOPPIERINGSREKONSTRUKTION, FÄRDIGT FÄRDIGT, SÄLLAN FÄRDIGT.
PERCY FLUCK & C.

finurligheter. Och man frågar sig: När regeringarna högtidligen förbinda sig att avstå från kriget som medel för lösnande av mellanfolkliga konflikter, hur kan det då komma sig, att samma regeringar så ångsligt omhulda krigsberedskapen? Var till tjänar denna vapenfärd i hela världen, om ej vapnen äro avsedda att brukas? Och vad blir då meningen med pakternas förbindelser? Äro de blott till för att bli dunster i ögonen på folken och lamslå deras med växande styrka framträdande krav på internationell avrustning?

Elisabeth Wern-Bugge.

TIDEVARVET
REDAKTION:
Telefon N. 48 42; Morgnattigtid 10—12.
EXPEDITION:
Telefon IS2 43.
Kontorsid. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgiron 15 44.
PRENUMERATIONSPRIS:
För betalt kr. 6.—, halvår kr. 3.—, kvartal kr. 1.50. Lösnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.
Stockholm 1930
Zettersland & Theaters Boktryckeri A. B.